

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet **betreffende de Dienst Afzonderlijk Beheer (DAB)**
'Investeringsprogramma Energiebeheer Overheidsgebouwen'

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

In Afdeling 6 van het Programmadecreet bij de begroting 2023 van 16 december 2022 werd de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) 'Investeringsprogramma energiebeheer overheidsgebouwen' opgericht. Hiervan werd reeds ruim gebruik gemaakt.

De regering heeft beslist de DAB verder te financieren met nieuwe middelen voor 2025 (20 miljoen euro) en 2026 (10 miljoen euro). Ook de terugbetaling van eerdere investeringen spijzen, zoals voorzien, verder het fonds.

De scope van de DAB wordt verruimd, richting klimaatinvesteringen enerzijds (in lijn met de doelstellingen uit het Vlaams Energie- en Klimaatplan), en entiteiten in scope anderzijds.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

- Beleidsveld ; de facilities, het vastgoed en het documentbeheer.
- ISE: facilities
- Doelstelling:
 - strategische doelstelling: SD3: Waar het een meerwaarde is op vlak van efficiëntie en kwaliteit, is Het Facilitair Bedrijf de primaire partner in duurzame uitbating van de gebouwen van de Vlaamse overheid.
 - Operationele doelstelling: Het Facilitair Bedrijf zet de DAB energiebeheer in om de klimaatdoelstellingen te behalen

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In Afdeling 6 van het Programmadecreet bij de begroting 2023 van 16 december 2022 werd de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) 'Investeringsprogramma energiebeheer overheidsgebouwen' opgericht. Hiervan werd reeds ruim gebruik gemaakt. De nieuwe regering heeft beslist de DAB verder te financieren met nieuwe middelen voor 2025 (20 miljoen euro) en 2026 (10 miljoen euro). Ook de terugbetaling van eerdere investeringen spijzen, zoals voorzien, verder het fonds.

Gegeven de hoge noden in zowel de gebouwen van de Vlaamse overheid zelf, als bij de instellingen van het Gemeenschapsonderwijs en de door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden ondersteunde Zorgvoorzieningen, wordt de scope van de DAB in die zin uitgebreid.

Tevens wordt de scope van de DAB inhoudelijk enigszins verruimd. Het beoogt de ondersteuning van investeringen die bijdragen tot het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (VR 2023 1205 DOC.0518/2TER). Dit plan beschrijft specifiek de opdrachten van Het Facilitair Bedrijf met betrekking tot het gebouwenpark (en het wagenpark) van de Vlaamse overheidsdiensten. Analoge engagementen voor de welzijnssector en voor het Onderwijs worden hierin beschreven. De aanpassing van de benaming van de DAB naar DAB "Investeringsprogramma Energiebeheer en Klimaat Overheidsgebouwen" laat vooral toe beter aan te sluiten op de doelstellingen en acties in het Vlaams Energie- en Klimaatplan.

De uitbreiding naar de zorginstellingen en het gemeenschapsonderwijs gebeurt in samenwerking met GO en VIPA .

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 2

Bij het agentschap Facilitair Bedrijf werd in het programmadecreet bij de begroting 2023 een DAB Investeringsprogramma Energiebeheer Overheidsgebouwen opgericht.

De opdracht van deze DAB wordt verruimd met investeringen die bijdragen tot het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (VR 2023 1205 DOC.0518/2TER), of de toekomstige energie- en klimaatplannen van de Vlaamse overheid.

Dit plan beschrijft specifiek de opdrachten van Het Facilitair Bedrijf met betrekking tot het gebouwenpark en het wagenpark van de Vlaamse overheidsdiensten. Analoge engagementen voor de welzijnssector en voor het onderwijs worden hierin beschreven.

Daarom wordt de benaming van de DAB verduidelijkt met de woorden "en klimaat". Dit begrip is ook voor bouwwerken iets ruimer dan louter energiebesparende maatregelen. In het Vlaams Energie- en Klimaatplan wordt bijvoorbeeld ook de binnenluchtkwaliteit besproken. De aanpassing van de benaming van de DAB laat vooral toe beter aan te sluiten op de doelstellingen en acties in het Energie- en Klimaatplan.

Artikel 3.

Voor elk project wordt geraamd wat deze aan besparing op de energiekosten oplevert, en deze worden aan de DAB terugbetaald in functie van de terugverdientijd. Indien deze niet kan geraamd worden wordt een jaarlijkse terugbetaling afgesproken die niet langer dan 15 jaar mag zijn. Ook wanneer de terugverdientijd langer is dan 15 jaar, dient terugbetaald te worden op 15 jaar tijd.

In voorkomend geval worden leningen aan eigenaars van gebouwen in huur door de instanties vermeld in artikel 4 of aan voorzieningen van de welzijnssector terugbetaald over een periode van maximaal 15 jaar met een marktconforme interest.

De Vlaamse regering kan, zoals gevraagd door de Inspectie van Financiën, de nadere regels voor de financiering beslissen.

Artikel 4

In dit artikel wordt bepaald voor welke onroerende goederen de energie- en klimaatinvesteringen kunnen gefinancierd worden.

Het gaat onder punt 1 over de domeingoederen van de Vlaamse administratie en van de administratie van het Gemeenschapsonderwijs. Deze werden gedetailleerd opgesomd in het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Dit kunnen naast de klassieke kantoorgebouwen ook energie- en klimaatinvesteringen voor de kunstwerken van wegen en waterwegen zijn. Ook sluizen, bruggen, tunnels kunnen vrij energie-intensief zijn.

Het gaat hier verder over de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid; de publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, met uitzondering van de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid. Ook VRT en VITO komen in aanmerking.

In punt 3 worden de schoolgebouwen van het Gemeenschapsonderwijs opgenomen, en in punt 4 de zorginstellingen zoals bedoeld in het VIPA-decreet.

Punten 5 en 6 verduidelijken dat ook de gebouwen met een recht van opstal of die gehuurd worden in aanmerking komen. Met “de zakelijke rechten” wordt bedoeld: de zakelijke gebruiksrechten in de zin van artikel 3.3. van het Burgerlijk Wetboek, namelijk de erfdienstbaarheden, het recht van vruchtgebruik, erfpacht en opstal.

Voor die huurgebouwen kan de instantie als huurder de investering financieren, mits een compensatie door de eigenaar aan de huurder of kan een rentedragende lening toegekend worden aan de eigenaar zelf.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

In 2025 is een budget van 20 MIO Euro voorzien voor de nieuwe DAB. In 2026 wordt de DAB nog met 10 MIO Euro gespijsd. De DAB investeringsprogramma energiebeheer en klimaat overheidsgebouwen ontvangt in BO2025 20.000 keuro VAK en 10.000 keuro VEK extra (begrotingsartikel SH0-1SKA2QX-IS DAB INVESTERINGSPROGRAMMA ENERGIEBEHEER OVERHEIDSGEBOUWEN).

Aangezien de investeringen in principe de energiefactuur van de begunstigden doen dalen is er globaal geen grote bijkomende kost te verwachten. De leningen aan eigenaars dienen een marktconforme rente te dragen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 10 maart 2025. (bijlage 3) Dit advies is gunstig.

Het akkoord van de Minister van begroting werd verleend op XXX.XX.XXX

B. ESR-TOETS

Bij de niet-geconsolideerde entiteiten is er geen impact op het vorderingensaldo omdat het om financiering (ESR-8) gaat en niet om investeringen.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Geen

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Geen

4. VERDER TRAJECT

Over dit ontwerp dient advies van de Raad van State ingewonnen te worden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet betreffende de Dienst Afzonderlijk Beheer (DAB) 'Investeringsprogramma Energiebeheer en Klimaat Overheidsgebouwen' en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

- te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

3° De minister van Begroting en de minister bevoegd voor Facilitair Management bepalen de marktconforme rente bedoeld in artikel 3 van het voorontwerp van decreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE